

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 petič vrsta 1 D, od 10—15 petič vrsta 1 D 50 p, večji inserati petič vrsta 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petič vrsta 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaževa
ulica št. 3, pritrileno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaževa ulica št. 3, I. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadoščene frankovane.
Rekopisov se ne vrata.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kronl.

V inozemstvu 65 par = K 2.60.

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 90—	celoletno	D 150—
polletno	45—	polletno	78—
3 mesečno	22.50	3 mesečno	39—
1	7.50	1	13—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 1000 po nakazilu.
Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Skeleč udarec.

(Dopis iz Primorja.)

Dne 22. febr.

Značilni članek g. poslanca Kybala je vzbudil pri nas skelečo bolešč, kakor ga povzroča udarec, ki prihaja od bratske strani. Članka ne bomo kvalificirali, dodali mu bomo samo nekaj pripomb.

Češkoslovaški poslanik na rimskem dvoru gosp. Kybal se zelo moti, da Jugoslovenci ne »pojmujejo« italijanske »plemenitosti«, saj brdsko čutimo dobroto italijanske kulture dan na dan na lastni koži. — Razlika je samo ta, da mi to »plemenitost« imenujemo — nasilje, rop in vandalizem, ako je kdo v tem pogledu drugega mnenja, slobodno mu.

Italijanski žrtve, ki jih je baje doprinesel ta »plemeniti« narod na žrtveniku splošne stvari v svetovni vojni (posebno pri — Kobaridu!), na res ne znamo ceniti in sicer zato ne, ker dobro vemo, da Italijo ni poglajala v vojni ples faktična potreba, marveč le nje nenasitni imperijalizem, nje »sacro egoismo« po tuji jugoslovenski zemlji in nadvladi. — »Odrešenje malih narodov« in samoodločba, o kateri so lažljivo bobnali v svet, je bila le hinavska prevara, ki je Italijanom priložila, in katero je sedaj — prej ali slej — čutil še vsak njen zaveznik.

Italija je hotela neomajno zagospodariti na Jadranskem morju ter od tam diktirati v gospodarskem in zunanje-političnem pogledu vsemu Balkanu in vsem sosednim pokrajinam. V to svrhu je nas oropala 500.000 najboljših naših sinov in tretjino najlepše slovenske zemlje, preko katere vodi pot do vresničenja tega zanjo tako »dragocene« in namišljene že doseženega cilja.

Toda iz razvalin Avstro-Ogrske je vstala tudi velika Jugoslavija ter v veliki meri onemogočila Italiji izvršitev njenih tolikoletnih imperijalističnih sanj.

Zato radi verjamemo, da je »zmagovit« in »plemeniti« Italija užaljena v dno svoje fašistovske duše ter po svoji machiavelistični navadi trobi v svet, da niso oni, marveč da smo mi tisti, ki ne izpolnjujemo obveznosti rapalske pogodbe. Kdo noče iz Sušaka, Reke in cele Dalmacije?

Ako pa je Jadransko morje za Italijo še danes »mrtvo morje«, naj se kar sama sebe prime za nos, zakaj Jugoslavija pač ni in ne sme biti tako

naivna, da bi podpirala nam sovražni Trst in italijansko Reko. Italija to je hotela imeti, zato naj tudi nosi za njo odgovornost in deficit. Ko bosta enkrat današnja Trst in Reka propadla, pridemo mi do besede in preu nam bodo na kolenih tisti, ki sedaj najbolj divjajo proti nam.

Da je g. Kybal sicer znan »dalmatinski fanatizem«, radi verjamemo, ker Italijani so mojstri v tem, pred očiti svetu, da smo sami požgali naše Narodne dome, ki so po nesreči nahajali tam v območju »plemenitega« italijanskega fašizma.

G. Kybal pravi, da Italijane hudo boli, ker so se morali odpovedati Dalmaciji. Vprašamo, ali ni Dalmacija čisto jugoslovenska zemlja? Kakšno pravico imajo Italijani do nje? Sicer na: pojmujejo, da ima g. Kybal v Rimu težko talilšče in da nani nava-ljujejo, da bi se eksponiral za italijansko stališče, vendar mislimo, da bi se g. poslanik inak ne smel dati zavesti h koraku, ki vzbujaa sum, da odobrava italijansko stališče naperjeno proti zaveznikom Češkoslovaške — Jugoslovenom.

Italija in Balkan.

V beogradski reviji »Život« je priobčil bivši socialistični poslanec hlepčnosti Italije po Balkanu. Med drugim izjavja:

Za nas ni bila nikdar nobena skrivnost, da goji Italija že od nekdaj željo po teritorialnem zavojevanju Balkana. Pred več nego tridesetimi leti sem v seriji člankov o potrebi zveze balkanskih narodov naglasil, da imajo balkanski narodi štiri sovražnike, ki bi radi podjarmili balkansko zemljo. Takrat sem naglašal, da stremita poleg Rusije in takratne Avstro-Ogrske še dve državi po Balkanu: Anglija, ki potrebuje evropska in ne samo azijska pristanišča Egejskega morja, da bi od tam vodila trgovino na balkanskem polotoku in imela strateško točko za čuvanje svojih vojnihi podietil in kolonij v Afriki in Aziji, za osiguranje svoje gospodarske pozicije v Sueskem kanalu in za svoj gospodoloič položaj v Sredozemskem morju, ter Italija, ki ima v svojem imperijalističnem programu okupacijo balkanske obale Jadranskega morja.

Avstro-Ogrska je zrušena. Rusija je sedaj na drugem potu. Anglija se približuje izvršitvi svojih načrtov v etabah in v najugodnejših mednarodnih situacijah, Italija pa nervozno in brezobzirno izvršuje svoje načrte.

Po znanem neuspehu v Abesiniji je Italija podvojila skrb, da se v pravem trenutku pojavi kot balkanska država. Tudi ženitev italijanskega kralja s črnogorsko princezino izvira v političnih načrtih, kakor tudi prevzetje črnogorskih monopolov s strani italijanskih kapitalistov in sploh instalacija italijanskega kapitala v Črni gori. Vse to je bilo samo ena etapa italijanskega bližanja Balkanu.

zaka j njemu se poslej noče več delati...

Potem bo lep pogreb... nato se Stana poroči s Trivunom, a Stanino da te naj bo zapisano na rovaš nesrečne Nikole, ki še trohni v grobu. Zadolgovlja je Jeka, zadovoljen je Mičun, a — zadovoljna ni Stana.

Nič več noče lagati. S Trivunom se ne more omožiti, a niti živeti noče več. Odišiti hoče s Mičunom pod hloh ali v kako goreko brezno, da skonča sebe in dete in stid svoj! Zakaj Vučino je pa le ljubila in prav zato ga je ubila. A zato hoče ubiti tudi sebe...

Pa se zgane in razmakne dražje nad jama za krompir: Vučina pomoli svojo, nekoliko okrvavljeno glavo iz jame in zakliče:

»Ne boš, dekl, ubijab sebe, dokler je Vučina živ in dokler je moje dete v tebi!«

Vse je slišal Vučina. In zdaj ponaža Jeko: ali boš služila poslej meni in Stani kot dekla ali — izginil in ošine s bičem Mičuna: Marš, hlapec, na delo!

Oba se pokorita. Mati izroča hčeri ponižno ključ, hlapec hiti povajoj na delo. Vučina pa zagrla Stano: Ti si moja! Imela si poguma udariti me! Od ljubezni si me hotela ubiti! Prava žena zame — tvoj sin moj pravi sin: voliči bo, sin volka in voličel! Me li ljubiš zdaj? Reci, reci vendar, da me ljubiš!

»Saj vaš, Vučel«

dva rezultata: pošiljanje svojih izseljencev v te kraje in zatvoritev Jadranskega morja, ako ne formalno, pa vsaj stvarno, vsem konkurentom v svojo izključno korist. Po razočaranju v Tripoli stoji Italija pred alternativno: ali uresničenie teh načrtov — ali pa lastno uničenje.

To alternativo je imela pred očmi tudi takrat, ko je v Londonu sklepala pogodbo za svoj vstop v svetovno vojno na strani antante. Takrat je zahtevala Italija skoraj vso Slovenijo, velik del Hrvatske, vso Dalmacijo in najvažnejši del Albanije. Londonska pogodba vsebuje večino italijanskih zahtev. Italija si je prisvojila velik del teritorija, kjer prebiva naš narod in sicer ravno oni del, ki je nacionalno najbolj zaveden in kulturno najbolj razvit.

Toda Italija ni zadovoljna s tem. Zato hoče uničiti reško državo in jo anektirati, zato ne izpolnjuje rapalske pogodbe, zato zatira v zasednem ozemlju naš element, zato vprizaria incidente, zato ovira konsolidacijo Jugoslavije, ki naj bi se brez

odpora predala imperijalistični hlepčnosti Rima.

Toda Italija se bo silno prevarjala v svojih načrtih in se brdiko kesala za svoj imperijalizem. Italija je danes največja nevarnost za mir v južnovzhodni Evropi, toda vojna, ki bi jo izzvala, bi bila direktna nevarnost za njo samo. Balkanski narodi bodo uvideli splošno skupno nevarnost, ki jim preti od nepovabljene gоста na Balkanu, ter se bodo združili na paroli: Balkan balkanskim narodom! Pa tudi Nemčija s svojimi velikimi industrijskimi interesi ne bo mogla mirno prenesti produciranja Italije na tel strani, niti je ne more videti v Trstu in ne na Reki...

Stvar Italije je, ako bo sposobna, da zapusti svojo vratolomno pot, da pusti v miru naš narod in da vrne zaslužnjene dele našega naroda njihovi narodni celoti. Zdravi narodni slovi v obeh sosednjih državah so dolžni storiti vse, da prisilijo svojo vladu h korektnim sosednim odnosom in k zavračanju vsega, kar bi moglo povzročiti novo vojno in nove nesreče.

Svečanosti v Bukarešti.

Izvenredna napitila na galavečerji.

ZDRAVICA ROMUNSKEGA KRALJA.

— Beograd, 24. febr. (Izv.) Iz Bukarešte 22. t. m. javljajo: Danes oh 8. zvečer je bila v kraljevem dvoru Calea Victoria prirejena gala večerja, ki so se je udeležili vsi člani romunske kraljeve rodbine, romunska vlada, člani naše vlade, diplomatski zbor ter 400 uveljudnih romunskih politikov in državnikov. Vabilo so se odzvali tudi zastopniki opozicije. Med večerjo je romunski kralj Ferdinand napil našemu kralju tako-le:

»Zaroka Vašega Veličanstva z mojo ljubljeno hčerjo po starih običajih naših dveh narodov pomenja začetek iskrene zveze, ki je stvorjena med nami in Vašim Veličanstvom, in je izraz iskrenih želja. Vas, ki ga lahko imenujem svojega sina. Vaše Veličanstvo, dovolite, da izrazim svojo radost in zadovoljstvo nad tem dogodkom. Pozdravljam Vas v prestolici Romunske, kamor so Vas dovedla ne samo iskrena čustva prijateljstva, nego tudi ljubav. Vezi prijateljstva, ki obstojata nad sto let med našima državama, se izpolnjujejo in sedaj še bolj utrjujejo. V toku zgo-

dovine sta stala naša dva naroda vedno skupno v borbi proti istim nevarnostim in za iste ideje. Oba naroda sta pretrpela trpljenje, a z žilavostjo in vstranostjo sta se mogla ureti vsem poskusom uničenja in sta bila zmagovita v borba za svojo eksistenco.

Na tej skupnosti interesov osnovano prijateljstvo, ki je vedno vezalo srbsko - hrvatsko - slovenski narod z romunskim in poškropljeno s krvjo, ki je bila skupno prelita na dobruših poljanah, podkrepiluje in povečava prijateljstvo v zadnji svetovni vojni.

To prijateljstvo je treba sedaj manifestirati z velikim delom miru in z mislijo civilizacije. Naša dva naroda naj složno nastopata v dosego skupnih interesov.

V izrazu teh čustev, ki so tudi čustva mojega naroda, in katera, kakor sem uverjen, tudi Vi delite, dvigam svojo čašo na zdravje Vašega Veličanstva, kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Fran Govekar:

Vučina.

(Konec.)

Psihični proces v Stani, ki snuje krvavo osveto, ki se vadi na grčavih polnih sukati morilno sekro, a hip nato pada v seksualno ekstazo, je naslikan v II. dej. z mojstretvom, ki je hkratu višek te drame. Vsi intinkti ženskega bitja, zdravega, resnico in pravico branitega, a hkratu od vroče krvi kakor smet zanešenega na pesek, kjer mora usahniti pod žarom »strasti« vsak odpor, vsi ti instinkti se razvijajo, pojavljajo logično do zaključnega padca Staninega. In v tem tisti velika umetnost Ogrizovičeva: ta bestialna žensker imponira ter je včasih skoraj simpatičen! Lopov, zločinec je, ki ga občudujemo.

V 3. delu III. dej. prihaja Stana na ves zgodaj s sekiro k lišiču Vučini. Ubiti ga hoče! Dovolj ji je suženstva. Sam je je same sebe: ponoči prihaja Vučina v njeno spalnico, jo spečo odnaša k sebi, noč za nočjo njo, spečo tik matere... Ze štiri tedna. In čuti se nesečo. Zato ga hoče zdaj ubiti; ne more se mu braniti... o, še huje je... kadar je takole z njim, posiljevana, pride čas, oni prokleli, ko ga ljubi. Njega ljubi in ohiema, ki ga najbolj sovražil! A kasneje ji je, da bi propadla v zemljo od strahu.

In Stana udari Vučino z uspehom sekire po glavi: Vučina rigne, se ako-

tali s postelje in obleži. Stana ga zvleče za ramena v »trape« (jamo za krompir, repo i. dr.) v hišici, ki je hkratu kuhinja in Vučinova spalnica. Pokrije ga z dračjem.

Pa vstane tudi mati Jeka. Hči Stana ji pove, kako je ravnal z njo Vučina; Jeka psuje in želi nezvestemu možu najhujšega. Ko pa ji Stana zaupa, da ga je ubila, zanjaka Jeka, kaj bo zdaj z morilko, kaj z njo, ki je zdaj brez hranitelja. A niti besede sočutja sa ubitega! Gol egoizem, brezčuten strah zase. Jeka umije sekro, izpere krvavo ruho in — očita hčeri: Ej, pa bi bila vendarle še kratek čas potrpeča z njim! Omožila bi se bila s Trivunom... tako-le dušmansko ni bilo treba ravnati z njim. Hiša je pa le hiša, in če bi bil še hušji, kar ubiti ga, — ne, to ni bilo prav... Mogli bi ostati v hiši do smrti, priženiti kogarkoli — a poslej? O Bog, kaj bo z nama!

Nato pride Mičun, 70 letni hlapec, prav tak suženj Vučinov kakor drugi. Začudi se, imponira mu Stanin čin, a sočutia ne kaže niti sledu. Takoj je pripravljen, da odpelje truplo v gozd: tam spusti nanje paeti posekano drevo. Da bodo ljudje mislili: nesreča! Drevo je ubilo Vučino! Prav tako, kakor je bil storil Vučina s dvema sinovima: najprej ju je robil, potem pa spustil nanju posekani drevesi. Toda Mičun hoče biti za to uslugo plačan: poslej bo kakor gospodar v hiši, jedel bo za isto mizo iste jedi, dobil vsak dan čašo vina ali rakije pa drugega hlapca naj najamejo,

»E, ženska glave! Nikdar ne pove do same brega pravega!«

Stana (veselo): »Pa ono pravo se je zdaj šele začelo!«

Taka je drama, ki ji je junak hrvatski pračlovek sedanosti iz Like. Dr. Jurišić je zanimal v »Kritiki«: Vučina in Stana sta individualna simbola našega kolektivnega življenja v tem razburkanem času, ko so vsi moralni kriteriji prevrnjeni in postavljeni izven ravnotežja. Zakaj je Vučina — volk? In čemu mi prenašamo Vučino, ako tudi ne moreda na odr, a tem bolj v življenju? Zakaj smo mi Stane, zakaj vedno pred njimi obstanemo in se ne maknemo?... — Zakaj? To je evo problem, ki ga Ogrizović ni rešil kot znanstvenik, nego ga je kot umetnik občutil...

Da, občutil ga je Ogrizović, opazoval od rane mladosti, živel z njim, ga študiral in končno naslikal — svojega kolektivnega balkanskega volka. Vsi trpimo zaradi njega, mrzimo ga, a vendar ljubimo! Kakor Stana Vučino. Ogrizović je občutil ono simpatično gorjansko silo, pomešano s lokavostjo ter simbolizirano v povsem resničnem dogodku. Sila osvaja telesa in duše; sila mrzi in uničuje slabše in strahopetce, a ljubi pogumne in zdrave, še več: poravnava, podreja se jim, začinja novo, srečno življenje...

Tako piše in misli Hrvat! Mar šiba po strani na »kukavclje i uzotinjec — Slovence?

Kakor mogočen naturen fenomen je ta »Vučina«, ki s svojimi temnimi instinkti in podzavestno silo pračloveške volje in strasti imponira in pretresa. Tolstega »Moč temec« mi prihaja na misel. »Vučina« pa je hkratu tudi nekaj literarni protest proti znanim sladkim idiliškim, romantičnim in jugoslovenskim dramam iz kmetiškega življenja.

In vendar: »Vučina« sem z užitek čital, — na odr pa bi ga ne maral gledati. Zlasti ne na ljubljanskem. Zdi se mi, da je tale »Vučina« zelo zanimiv le kot roman v dramski obliki, na odr bi mi bil bržčas odvratel. Večkratni morilec celo lastnih treh sinov ni prijeten pogled. In tekele brutalitete fašnsko pohotnega starca morejo, čim bolje igrane, tem huje žaliti estetski in zlasti etični čut. Kako bi vplivale na plitko ali surovo publiko, si lahko predstavljam.

Hm, filisterle! poreče kdo. Nič zato! Nage nesramnosti in zločini po mojem — morda filistrskem mnenju — spadajo na oder. Zlasti na, ako jim ne sledi nikaka katarza in ako se vrtil edino okoli seksusa.

A niti kot dramsko delo se mi ne zdi posrečeno. Začenja se z umorom, kot rodbinska tragedija, a zaključuje kot komedija s smehom. Pol drugega akta gledamo in poslušamo Stano, kako se vadi a sekro za uboj, pol tretjega akta izpolnjuje ta uboj in razpravljanje, kam s truplom: hipoma, v trenutku najvišjega Staninega obupa, pa naj se publika sakrohoče, ker ubitje

ODGOVOR KRALJA ALEK-SANDRA.

Na napitnico romunskega kralja je odgovoril kralj Aleksander: »Sire! Ob moji zaroki z mnogo-ljubljeno hčerko Vašega Velikanstva mi je srčna potreba, da dam izraza čustvom hvalnosti do Vašega Velikanstva za prisrčni in ljubeznivi sprejem. Z radostjo konstatiram, da je zveza naših kraljevskih rodbin našla oduševljen odmev v srcih naših narodov. Ta zveza je ponovno utrdila staro stoletno prijateljstvo med mojim in romunskim narodom, ki sta v preteklosti skupno stremila za tem, da zasigurata mir, svobodo in popolni napredek vseh živih narodnih sil. Sire! S takimi čustvi dvigam svojo čašo v slavo Vašega vladanja, na srečo Vašega kraljevskega doma in v napredek Romunije!«

Politične vesti.

== Nemeč v Sloveniji == brezpravni! Balkanski dopisnik »Berliner Tagblatt« Teodor Berkes poroča iz Beograda o ustanovitvi nemške politične stranke v Jugoslaviji ter trdi med drugim, da imajo Srbi iz stare Srbije več razumevanja za pravice narodnostnih manjšin nego razna slovenska plemena »novopriddobljanih pokrajin«, ki so se morala pod Avstro-Ogrsko trdovratno boriti za te pravice. Dopisnik pravi, da ovirajo Hrvati in Slovenci ob vsaki priložnosti svobodno, politično in kulturno udejstvovanje nemških manjšin. Tako prepovedujejo n. pr. v Zagrebu delovanje Nemške kulturne zveze v raznih slovenskih krajih, dasiravno je ta zveza našla v Beogradu odobritev in podporo. Nadalje pravi, da so današnje razmere v zapadni Jugoslaviji za Nemce mnogo slabše nego so bile kadarkoli za Hrvate in Srbe v bivši monarhiji. V Sloveniji, kjer se milijon Slovencev zelo boji sosednega masičnega nemstva, vlada direktno šovinistično sovraštvo proti vsemu, kar je nemško. Nato navaja besede socialističnega poslanca dr. Koruna, ki je izjavil v narodni skupščini, da so Nemci v Sloveniji brezpravni itd. V Sloveniji so zaprte razne v Kočevju vse nemške ljudske šole. Nemci so zatirani v gospodarskem oziru. Nedolžna društva in kulturne ustanove so razpuščene. Del slovenskega časopisa je praznoval razlasev nemške filharmonije v Ljubljani kot glavni čin. Nato navaja razne srbeske politike, ki gredo Nemcem na roko in pravi, da so Srbi v tem oziru boljše nego Slovenci. Posebno pa mora biti Nemci hvaležni med drugimi tudi dr. Korošcu in Stojanu Protiću!

== Ruski glad. Praška »Nar. Politika« prinaša odlomek pisma, ki ga je pisal na Slovaško sovjetski predstavnik v samarski guberniji. Pismo je z dne 3. januarja t. l. Marsikdo kdor je čital o ruskem gladi, je sumil, da so poročila pretirana ali celo lažljiva. Tu pa piše odlični sovjetski činovnik, ki mu moramo verjeti: Samarska gubernija preživlja deloma zaradi slabe letine, deloma zaradi ruskega zanikernega gospodarstva naravnost grozen glad. Ljudje umirajo v masah. Došlo je tako daleč, da postajajo ljudje prave zveri ter jedo trupla mrtvecev. To ni pri nas nič nenavadnega. Pomoci zadane Evrope skoraj ne čutimo. Može in ženske z otroki se vlačijo kakor blazni od vasi, a nihče jim ne more pomagati. Železnice so večinoma uničene in povsod je strašen nered. Dovož živil od drugod je neznatna kaplja v morje. Zakaj stradalostih je mnogo. — Iz Prage so poslali v Petrograd ruskim nobilim literatom in novinarjem večjo pošiljavo živil. Tovariši se ganljivo zahvaljujejo. Poslali so zahoj ruskim najnovejših knjig, ki so jih v Pragi takoj pokupili na korist gladnim avtorjem. — Nansen, ki organizira mednarodno pomoč stradajoči Rusiji, toži javno, kako malo sočutja kaže zahod.

Vučina pokuka iz trapa ter izjavlja: »He, he! Saj nisem mrtvec! Založila je burka v enem ozkem okviru je nemogućnost. In menda tudi pod Velebitom huda neverjetnost!« Da so starci včasih mlajši kakor njih sinovi, tudi to ni nič novega: obdelovalo se je že opevovano v dramah in romanah, včasih tragično, včasih humorčno. In da je brezvestna nasilnost vedno smagovita, jo že stara resnica. Po temeljiti ideji ne prinaša torej »Vučina« nič originalnega. Vzlic tem pomislekom, »Vučina« je delo, ki kaže Ogrizovićev talent v sijajni luči. Kakor je Mascagni »Cavallerie« povzela »Sire«, tako je stvoril Ogrizović »Vučina«: Sam sebi si jo je posvetil politična kritika ga je po prevratu hotela ubiti in vreči v strano. A Ogrizović se ni dal! Kakor Vučina je vzkrnil iz strance — le še večji. In vsi ljubiteljski Vučina ga razumejo. »Vokresene« gaida Vučina: Milan Ogrizović! DA, ko bi njega ubili — taj se još nile rodo.

Mi pa naskočimo. Ali Milano, zdaj na novo delo, brez — jeze in demonstacije! Vzemi si za grelo Götova vzlik, kakor tvoji kameradi, in napiši nam v tili krasnem narodnem jeziku ter s isto silo karakterizacije dramo, ki nas dvigne, plemeniti, naboli in v vso vso in svojo bodočnost!

— Bukarešta, 24. febr. (Izv.) Kralj Aleksander je včeraj posetil ministrskega predsednika Bratiana, skupno z zaročenko kraljično Marijo, nato Take Jonesca, kjer je bil prirejen čaj. Zvečer je bila v operi velika gala-predstava opere »Carmen«.

— Bukarešta, 24. febr. (Izv.) Romunski kralj Ferdinand in kraljica Marija sta priredila intimni poslovenil dožujnek ministrskemu predsedniku Pašicu in ministru dr. Ninčicu. Romunska kraljevska dvojica se je dlje časa razgovarjala v živahnem pomenku z obema državnikoma in njima želeč srčno pot vzkliknila: »Na svidenje v Beogradu!«

— Bukarešta, 24. febr. (Izv.) Ministrski predsednik g. Nikola Pašić in minister zunanjih del dr. Ninčić sta včeraj odpotovala iz Bukarešte v Beograd.

Na vzhodu umirajo milijoni, ker nimajo hrane, a zahod se za to grozo skoraj ne briga. Kako to? Olga Tastrova odgovarja v »Nar. Politiki« na to vprašanje: Zato, ker tega zahod ne more razumeti. Zahodni energiji in agilnosti je nerazumljiva ruska vzhodna potrpežljivost in vdanost v usodo. V zahodni Evropi od srednjega veka ne poznamo take lakote, da bi ljudje kar umirali. Odkar imamo železnice in parnike, je vseobčji glad pri nas izključen. Mi smo delavni, energični, v hipih katastrof iznajdljivi in organizirani. Rus pa je apatičen. Ker je pobegnili »salone« vsa ruska inteligenca preko meje, si narod ne zna pomagati. Zato mora inteligenca nazaj, da vrže tirane in začne sama z delom! Sočutje Evrope ne reši Rusije.

== Praktičnih ljudi je treba, ne birokratov. Vse države začinjajo štediti in v to svrhu hočejo zmanjšati število uradništva. Dvojno delo državnih in avtonomnih oblasti zahteva nepotrebno mnogo uradništva in nepotrebno ogromno uničevanje papirja. »Prager Tagblatt« piše: v sobotnem edniku: Morda ni bila nikdar prilika ugodnejša in povod nujnejši, da se izvrši zares obsežna in temeljita upravná reforma od spodaj do vrha. Pri vsem respektu pred izobrazbo in uporabnostjo juristov pa se mora povedati, da je treba pred vsem pomesti z načelom, da je mogoče višja mesta zasedati zgolj z juristi. Mora se pa tudi s kameralističnim sistemom uprave vobče napraviti konec! Železnice in pošte naj e upravljajo po vzoru velikih privatnih obratov, a njih vodje in uslužbenci naj stoji le pod gospodarsko odgovornostjo. »Minister« za pošte naj se upravlja po vzoru velikosti ne razumemo, ker smo zaradi igranja s politiko na take pojave že preveč navajeni. Da mora poštni minister »oditi«, ker so se strankarske razmere v državni zbornici izpremenile, se nam zdi jasno, ker je pač poštni minister tudi politik! Da pa je večno menjavanje ministrov v gospodarskih resortih škoda in nesreča, ve vsak poznavalec razmer. Z redukcijem statusa še ne bo pomagano državi: treba je upravní obrat modernizirati ter odstraniti vsakršno prazno delovanje. Treba je pač praktičnih ljudi, ne pa birokratov.

== Rusija postaja os evropske politike. Poil in bivši a. minister dr. Milan Hodža se je na povratku iz Pariza izrazil uredniku »Nar. Politike« v Pragi, da ima francoska vlada trdno voljo, seči po ruskem problemu temeljito in defansko. Ni več dvomiti, da postaja Rusija os evropske in celo svetovne politike; Rusija je na dnevnem redu vseh diskusij. Vsi evropski kabineti in parlamenti so orijentirajo v vseh vprašanjih mednarodne politike s pogledom na veliko, prebujajočo se slovensko državo. Cím večja je bila dolej v ruskem vprašanju rezervanost, s tem elementarnejšo silo prodira zdaj ves ruski problem v osredje vsega političnega mišljenja in stremjenja. Kaj to pomenja za nas, slovenske in neslovenske države v Mali antanti in poleg nje, se s besedami ne da niti izraziti.

== Svetovna vojna samo epizoda. »Journal du Peuple« priobčuje govor maršala Fayola, ki ga je imel na političnem savodu v Parizu. General je označil zadnjo vojno samo za »epizodo tisočletnega borenja med Kelto-Francosi in Germani, ki mora služiti svrhu popolnega uničenja Germanov. Iz tega vzroka se mora po generalovem mnenju boj med obema narodoma sopot kmalu pričiti.

== Politično življenje Burgenlandskih Hrvatov. Hrvati v Burgenlandu so ustanovili samostojno politično stranko na narodni podlagi. Program stranke temelji na garancijah za zaščito narodnih manjšin. V gospodarskem oziru bo vodila stranka politiko zaščite malih posestnikov, po svojem utroju pa bo krščansko — meščanska.

== Antanta in mir v Orlentu. Iz Pariza poročajo, da je Lord Curzon vprašal francosko vlado, kje bi se mogel sestati s Poincarejem, da se razgovori z njim glede miru v Orlentu. Ta razgovor pa se bo vršil še le po prihodu italijanskega zunanje ministra v Pariz. V Orlentu se torej lahko topo še naprej.

Razglasitve obsodbe u beogradskem procesu.

ATENTATOR STEJIC OBSOJEN NA SMRT NA VEŠALIH.

— Beograd, 24. februarja (Izv.) Včeraj popoldne je bil pred okrožnim sodiščem I. stopnje za mesto Beograd zaključen nad mesec dni trajajoči proces proti Stejicu in tovarišem. V soboto je bilo zaključeno procesualno postopanje. Sodni dvor pa je na to do večeraj sestavljal zelo obširno, na vse strani motivirano sodbo.

Za rezultat sodbe je vladalo med beogradskim prebivalstvom veliko zanimanje. Cím se je raznesla vest, da bo sodišče v sredo ob 15. razglasilo sodbo, se so včeraj že ob 14. popoldne zbrale pred dvorano okrožnega sodišča številne množice Beograđanov, skušajoč si priboriti mesto v dvorani. Red je moral vzdrževati močna orožniška patrulja. V dvorano so bili spuščeni le nekateri Beograđani. Bilo je mnogo tujih in domačih novinarjev in juristov.

Ob 15. je v dvorano stopilo vseh 33 obtožencev. Prva glavna skupina Stejić, Czakki in drugi, obtoženi atentata oz. soudeležbe in druga večja skupina, obtožena revolucionarne in protidržavne propagande.

Predsednik sodišča Prokić je začel ob 15.5 čitati sodbo. Obtoženci so mirno, s neko napetostjo in stoječ poslušali vsebino sodbe. Čitanje sodbe je trajalo eno uro 15 minut.

V motivih sodbe med drugim omenja, da je glade atentatorja Spasoje Stejića dokazano, da je dne 26. junija 1921 izvršil atentat na takratnega prestolonaslednika na ta način, da je ob priliki končane zaprisege na sprejeto vidovdansko ustavo iz okna še ne dograjenega poslopja ministrstva javnih del vrzel bombo proti vozu prestolonaslednika. Od Stejića z namenom uboja prestolonaslednika vržena bomba ni dosegla svojega cilja, kar je bilo proti Stejićevi volji. Na atentatu je bil soudeležen Lajoš Czakki, kar je podano tekom dokaznega postopanja. Obtoženi Spasoje Stejić na je tudi povodom tega atentata težko poškodoval devet oseb.

Sodba nadalje ugotavlja, da ni dokazana soudeležba glede ostalih obtožencev, kakor Trebinjaca, Kovačevića in tovarišev. Vseled tega se omenjeni obtoženci oporočajo od obtožbe glede soudeležbe na atentatu.

Glede druge skupine obtožencev, ki so vršili revolucionarno in protidržavno propagando, ugotavlja sodba, da so člani glavne izvršilne odbora komunistične stranke in narodni poslanci Miloje Kovačević, Čopić, Trebinjac in drugovi vršili prototiska, potom sestankov in na druge načine aktivno propagando za izvršitev komunističnega programa, sprejetega na kongresu v Vukovaru, ki priporoča udejstvitev tega programa tudi z nasiljem, revolucijo in skrajnimi sredstvi ter propagira spremembo oblike vladanja, kakor tudi celokupnega državnega ustroja. Sodba ugotavlja, da so ti obtoženci, kakor je bilo sodno dognano, aktivno vodili revolucijo in skušali udejstviti vukovarski program z nasiljem in terorizmom. Zakrivilo so hudo delstvo v smislu § 90 kaz. zak.

Po končani utemeljitvi sodbe je predsednik naznanil višino kazni.

1.) Atentator Spasoje Stejić se obsodja na smrt na vešalih.

2.) Lajoš Czakki radi soudeležbe pri atentatu na 20 let ječe z lahkim okovi.

3.) Radi hudodelstva po § 90 kaz. zak. II. odstavek se obsodijo na dve leti zapora: Miloje Kovačević, Vladimir Čopić, Filip Filipović, Miloš Trebinjac, Vladimir Milović, Dragomir Marjanović, Vlada Stefanović, Ivan Colović, Života Milojković, Lajoš Mojzes, Gjuro Szalay in Simon Palinkas.

4.) Dijak Sava Nikolić na 4 leta zapora.

5.) Ostalih 19 obtožencev je bilo oproščenih, med njimi Andrej Valenta, Klara Libić, Janka Lazarević in drugi.

Spasoje Stejić je dalje obsojen, da ima povodom atentata poškodovanim osebam plačati vsaki po 10.000 D za bolečine in 2.000 D za razne stroške. Svirakar profesor Poitier se je odrekel tej odškodninski zahtevi.

Vsem obsojencem se vračuna preteklovali zapor v kazni.

Po končani sodbi je zavladala v dvorani grobna tišina. Branitelji so začeli klicati: »Na višje sodišče!« Sodni dvor je pritožbo vzjel na znanje in jo predložil kasacijskemu dvoru. Nato so bili oprošteni takoj spušteni na svobodo. Zunaj dvorane stoječa množica je splošno rezultat sodbe pozdravila popolnoma ravnodušno.

Proces je trajal mesec dni, začel se je 25. januarja t. l.

stičnega programa, sprejetega na kongresu v Vukovaru, ki priporoča udejstvitev tega programa tudi z nasiljem, revolucijo in skrajnimi sredstvi ter propagira spremembo oblike vladanja, kakor tudi celokupnega državnega ustroja. Sodba ugotavlja, da so ti obtoženci, kakor je bilo sodno dognano, aktivno vodili revolucijo in skušali udejstviti vukovarski program z nasiljem in terorizmom. Zakrivilo so hudo delstvo v smislu § 90 kaz. zak.

Po končani utemeljitvi sodbe je predsednik naznanil višino kazni.

1.) Atentator Spasoje Stejić se obsodja na smrt na vešalih.

2.) Lajoš Czakki radi soudeležbe pri atentatu na 20 let ječe z lahkim okovi.

3.) Radi hudodelstva po § 90 kaz. zak. II. odstavek se obsodijo na dve leti zapora: Miloje Kovačević, Vladimir Čopić, Filip Filipović, Miloš Trebinjac, Vladimir Milović, Dragomir Marjanović, Vlada Stefanović, Ivan Colović, Života Milojković, Lajoš Mojzes, Gjuro Szalay in Simon Palinkas.

4.) Dijak Sava Nikolić na 4 leta zapora.

5.) Ostalih 19 obtožencev je bilo oproščenih, med njimi Andrej Valenta, Klara Libić, Janka Lazarević in drugi.

Spasoje Stejić je dalje obsojen, da ima povodom atentata poškodovanim osebam plačati vsaki po 10.000 D za bolečine in 2.000 D za razne stroške. Svirakar profesor Poitier se je odrekel tej odškodninski zahtevi.

Vsem obsojencem se vračuna preteklovali zapor v kazni.

Po končani sodbi je zavladala v dvorani grobna tišina. Branitelji so začeli klicati: »Na višje sodišče!« Sodni dvor je pritožbo vzjel na znanje in jo predložil kasacijskemu dvoru. Nato so bili oprošteni takoj spušteni na svobodo. Zunaj dvorane stoječa množica je splošno rezultat sodbe pozdravila popolnoma ravnodušno.

Proces je trajal mesec dni, začel se je 25. januarja t. l.

Narodna skupščina.

RAZPRAVA O DVANAJSTINAH. — VOJNI MINISTER O RAZMERAH V NAŠI VOJSKI.

— Beograd, 24. februarja. (Izv.) Narodna skupščina je včeraj nadaljevala špeciálno debato o proračunskih dvanajstinah. a je ni končala, ker se je zbornica bavila z nekaterimi interpelacijami.

Predsednik dr. Ivan Ribar je sejo otvoril ob 10.45. Po končanih formalnostih je odgovarjal vojni minister general Vašić na interpelacijo zemljoradnika Vojislava Lazića o nezadostni preskrbi pp. 34 in o batljanju vojakov.

Vojni minister general Vašić je v svojem odgovoru priznal, da vladajo v 34. pešopolku nezadostne preskrbovalne razmere. Kot vzrok je navedel veliko število pod orožje, oz. na večbo pozvanih rekrutov in na mobilizacijo proti Madžarski, kar je vplivalo na točno preskrbovanje vojske z dobro obleko in drugimi. Glede »batljanja« pa je vojni minister s posebnim naglasom in s posebno odločnostjo omenjal, da je batljanje vojakov že po zakonu absolutno prepovedano in da bo strogo postopni proti krivcem. O nalogah oficirjev je minister med drugim ome-

Iz naše kraljevine.

— k Velik protestni shod saraevskih žen proti dragini in korupciji. V nedeljo se je vršil v Sarajevu velik shod tamkajšnjih ženskih organizacij proti dragini in korupciji. Govornice so opozarjale na upliv nezdravih družabnih razmer na mladino, obsojale nepotreben luksuz in zahtevale ustanovitve posebne ženske zveze proti dragini, korupciji in luksusu.

— k Posvečenje novega šibenskega škofa redovnika Jeronima Milete se izvrši 26. t. m. v Rimu. Za škofa ga bo posvetil kardinal Merry del Val.

— k Vladika dr. Nikola Velimirović odpotuje v kratkem v posebni cerkveni misiji v Ameriko.

— k Solstvo v Bosni in Hercegovini. Ob priložnosti tekočega šolskega leta je bilo vpisanih v Bosni in Hercegovini 69.000 šolskih otrok. Vseh ljudskih šol je 548 in sicer 52 nacionalnih, 28 konfesijskih, ostale pa so državna. Število učiteljskih moči znaša 1253.

— k Časopisje v Bosni in Hercegovini. Po osvojitvi Bosne in Hercegovine se je pričelo razvijati tudi tamkajšnje časopisje. Sedaj izhaja 8 dnevnikov in 10 tednikov. V Sarajevu izhajajo dnevnik »Srpska riječ«, glavno glasilo radikalne stranke, »Hrvatska sloga«, glasilo hrvatske kmečke stranke, »Pravica«, slaboizgledno glasilo Jugoslovenov nazivno Rdečemu križu.

slovenske muslimanske stranke, »Narodno Jedinstvo«, uradni list za Bosno in Hercegovino, »Narodni list dr. Nikole Stojanovića«, člana bivšega Jugoslovenskega odbora v Londonu, »Jugoslovenski List«, liberalno — demokratsko glasilo in radikalni »Sarajevski Dnevnik«. Tedniki: »Domovina«, socialistični »Glas slobode«, soc. dis. »Zvon«, »Naša Pravda«, glasilo muslimanske opozicije, »Hrvatsko Jedinstvo«, »Narodni šeljemci«, »Težaki pokreti in humoristični listi« »Palangar«, »Oseć in« »Satir«. V Mostaru izhaja neodvisni dnevnik »Deloc«.

— k Umrljivost v Zagrebu. Od 11. do 18. t. m. je umrlo v Zagrebu 77 oseb, med njimi 16 na jetiki. V istem času je bilo tudi 6 slučajev mrtvorjenčkov.

— k Samomor radi alkohola. V Zagrebu se je obsel delavec Franjo Čenčić, ki je zapustil pismo, v katerem pravi, da je izvršil samomor radi pijanstva.

— k Visoka starost. V Virovitici je umrla te dni nek 102 leti stara Ana Landa, ki je še minulo jesen dobirala drva na ulicah.

— k Velika darila ameriških Jugoslovenov nazivno Rdečemu križu. Jugosloveni v Pittsburghu so poslali osrednlemu odboru Rdečega križa v Beograd 1.388.220 kron za vojne pohabljenosti iz Srbije.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

24. febr. Petek: Prekrasno Sabinka. B. 25. febr. Sobota: Dramska predstava v opernem gledališču. Dramsko gledališče zaprto. 26. febr. Nedelja: popoldne ob 3. uri: Komedija zmešnjav. Izven. 26. febr. Nedelja: zvečer ob 8. uri: Hamlet. Izven. 27. febr. Ponedeljek: Svet C. 28. febr. Torek: zaprto.

Opera.

24. febr. Petek: zaprto. 25. febr. Sobota: Zlahtni meščan. Slav. nosna predstava. Izven. Proslava 300 letnice Moliérovega rojstva. 26. febr. Nedelja: Butterfly. Izven. 27. febr. Ponedeljek: zaprto. 28. febr. Torek: popoldne ob 3. uri: Prodana nevesta. Izven.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani, Florijanska ulica 27., I. vpripori jutri soto ob 8. zvečer izvirno Meškovo dramo »Pri Hrastovih«. Vloge so zasedene z najboljšimi močmi. Predprodaja vstopnic danes in jutri v sentjakovski knjižnici od 5. do 7. zvečer. V nedeljo ni predstave.

— Ruski koncert. V restavraciji g. Frane Mikliča, Kolodvorska ulica, so vrši dne 25. in 26. februarja od 20.—23. ure koncert ruskega kvarteta Vranglove armade.

— Proslava 300letnice Moliérovega rojstva. Narodno gledališče v Ljubljani praznuje v soboto, dne 25. februarja 1922 ob 8. zvečer v opernem gledališču tristoletnico Moliérovega rojstva. Vprijori se njegov »Zlahtni meščan« (Le Bourgeois Gentilhomme) v prevodu in prireditvi Friderika Juvančiča. Vprijoritve bo zlasti zanimiva zaradi originalne glasse: uverturo, pevške in baletne točke je zložil za veliki orkester L. M. Škerjanc. Proslave se udeležijo poleg drugih dostojanstvenikov konzul francoske republike iz Zagreba kot oficijelni zastopnik svoje vlade. Predstava je slavnostna. Vstopnice so na razpolago pri dnevnih blaginji v opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ter pol ure pred predstavo.

— Gledališki list v upravi mestnega odbora Udruženja gled. igralcev SHS bo skušal s približevitvijo tedenskih oglasov: (cela stran enkratna objava D 200.—, večkrat znatno popusti) — podpirati fond onemoglih članov. Cenitveke pa prosimo, da nam gredo na roko v tem svojem humanitarnem stremljenju. — Oglase sprejema uprava »Gled. lista« (dramsko gledališče) in g. Joško Zorman, član Udruženja gledaliških igralcev, Gledališka ul. 2. III., kateri ima pooblastitev za nabiranje oglasov.

— Odkljkovana češka drama. Liter. društvo »Svatobor« v Pragi je po komisiji, ki je bila izvoljena iz vrst literatov, kritikov in gled. praktikov, proučila vse izvirne češke igre, igrane v dobi 1917—1921, priče na odru Narodnega divadla ali Vinohradkega divadla. Nagrada je bila podeljena dramti »Orloj svatca Otakarja Fischera«.

— Češki Shakespeare. Zdal imajo Čehi že vsega Shakespeara. Zadnja drama je bila »Pericles«, ki je izšla v češkem prevodu te dni. Zanimivo je zvedeti, da je izšel prvi češki prevod Shakespeara že leta 1786! Seveda po nemški izdaji. Šele okoli 1. 1850. sta Doucha in Malý začela prevajati naravnost iz angleščine. Največ zaslug za prevajanje Shakespeara si je pridobil J. V. Sladek, odličen lirski prevodil. Je sam 32 dram in sicer mojstrski. Ostala dela je prevedel Ant. Klášterský. Shakespeare ima na čeških odrih isti pomen, kakor na nemškem. Po delih Shakespeara se je dvignila češka igralska umetnost in izvirna dramska tvorba. Vojan, Mošna, Kvačilova so imena med igralci — med režiserji pa Kvačil in Hilar, ki so dali s Shakespearejem najvišje na češk. dramati, polni ter so uvrstili češki oder v verigo moderne umetnosti.

Dopisi.

— S Koroškega nam pišejo: Kdor koroških socialnih demokratov slovenskega rodu še ni poznal, naj čita »Freie Stimmen« z dne 21. t. m. o seji občinskega odbora v Velikovecu. Zdelo se je, da zavzemajo velikovski socialni demokrati napram Slovincem pravično stališče in da podpirajo prošnjo Andreja Perkonika, da dobi koncesijo v Narodnem domu. »Freie Stimmen« pa poročajo, da zavzemajo socialni demokrati ravno isto stališče napram Slovincem. Češ da Perkonik kot reneget in posestnik gostilne, kjer se je nahajal »Maisterstüberle«, ne sme dobiti koncesije. Ta slučaj kaže, v kakšnem duhu so vzgojeni slovenski internacionalni koroški socialni demokrati. Zanimivo pa je, da je nastopil kot njihov govornik usnar Miha Kozoj, doma z Goriskega, ki se je za časa nlebscite vedel kakor divja zverina in bil po polkovniku Hordernu radi nanada na našega zastopnika v velikoveškem distriktnem svetu kaznovan z 8dnevnim zaporom.

— Z Vranskega nam pišejo: Dne 18. t. m. se je vršil pri novolini udeležbi občni zbor »podružnice Jurislovenske Matice« na Vranskem. Sklenilo se je, vzbuditi zanimanje in smisel za narodno obrambo zlasti pri okoliškem prebivalstvu a predavanji. Za predednika je bil zopet izvoljen koroški rojak živnozdravnik Kulterar.

Dneone vesti.

V Ljubljani, 24. februarja 1922.

— **Nekaj neverjetnega!** Temelji vsakega parlamentarizma je javnost. Brez javnosti si ne moremo niti misliti parlamentarnega dela. Zato so tajne seje v parlamentih največja redkost. Tudi v naši narodni skupščini doslej niso bile običajne tajne seje ne plenuma, še manj pa skupščinski odborov in odsekov. V tem oziru je edina izjema parlamentarni odbor za **upravno razdelitev države**, ki je nedavno tega sklenil, kakor poročajo listi, da se bodo odslej njegove razprave vršile **izključno javnosti**. Čemu? Ali so morda v nevarnosti življenski interesi države, ako bi javnost izvedela, kaj in kako se razpravlja v odboru za administrativno razdelitev države? Nam se zdi, da je ta sklep narekovala slaba vest, ker se odbor boji javnega mnenja in javne kritike. Odbor bi rad javnost postavil enostavno pred gotova dejstva, da bi ne mogla vplivati na končne odločitve zaključke. Kaj takšnega bi se ne moglo in ne smelo zgoditi v nobeni drugi državi, ne da bi se dvignil vihar nevolje in ogorčenja. A pri nas? Pri nas se takšna stvar jemlje na znanje z apatično ravnodušnostjo, kakor da bi imeli državljani edino to dolžnost, da slepo odobravajo vse, kar mu oktroirajo gospodje narodni poslanci. In vendar bi človek mislil, da bi moralo biti v vseh vprašanih merodajni zgolj mišljenja volilcev, ne pa naziranje posamičnih poslancev, ki si niti ne upajo javno zagovarjati svoje stališče. Najbolj karakteristično na stvari pa je to, da zakonskega načrta o upravnih razdelitvah države na oblasti niti poslanci niso dobili v roke in da razpravljajo o tem velevažnem problemu, ne da bi se mogli preje o stvari poučiti in se pripraviti za razpravo. Da nima odbor na razpolago prav nobenih podatkov, kakšno bo finančno predstavljamo: upravna razdelitev, naprtla državi, nam ni treba posebe omenjati. Kakšen bo kruh, ki ga bodo izpekli iz te moke, si lahko že vnaprej predstavljamo: up-ravna razdelitev, ki se bo na ta način pretokila skozi odbor in postala zakon, bo sedaj vladajoči kaos v državni upravi še podestorila, mesto da bi ga odpravila. In ko se bodo pojavile upravljene kritike in obsojbe, bodo gospodje, ki se daj kuhajo kašo upravne razdelitve v skrivnem loncu, ogorčeno klicali svoj anatema na vse tiste, ki se bodo držali odrekati veljavnost zakona, ki je bil zvarjen pri zavorjenih vratih! Takšna je politika, ki kopije državi — grob, gospoda!

— **Bolezen ministra dr. Žerjave.** G. minister dr. Žerjav je vožnjo iz Ljubljane v Dubrovnik preko Broda in Sarajeva vključil dolgotrajnosti in napornosti dobro preživel, kakor nam poroča g. dr. Tičar, ki je g. ministra spremljal na vožnji. Minister dr. Žerjav je moral biti vsled male krvavitve iz pljuč posebno oprežno prepeljan in je vsled možnosti komplikacij na vožnji potreboval zdravniškega nadzorstva. Ob prihodu v Dubrovnik je bil sputum nekrvav in kašelj je bil prav malenkosten. Bolnega ministra je prevzel v zdravniško oskrbo g. primarj dr. Smolčić. Izvid, katerega sta izdala dr. Smolčić in dr. Tičar dne 21. t. m. zvečer, se glasi: »Razpoloženje po trirurnem, trdnem, naravnem spanju ugodno in dobro. Temperatura 37,5°. Žila 96; dihanje 32, nenaporno, srce zadovoljivo. Slasti malo. Eksudatova plast na desni strani pljuč zadel in zdolaj, ne zakriva dihanja. V levi zornici pljučni krpki nekoliko katara. Mesto krvavitve tamkaj ni več določljivo. Draženje poprsnice na levi spredaj, zdolaj izgnilo.

— **Nova državna himna.** Načelnik ministrstva ver. Šimič je sklical te dni v Beogradu konferenco, na katero je bilo pozvanih več odličnih književnikov. Na tej konferenci se je razpravljalo o novi državni himni. Ugotovilo se je, da je treba današnjo začasno himno, ki jo tvorijo skupno »Bože pravde«, »Lepa naša domovina« in »Naprej« nadomestiti s novo skupno himno. Ker »Lepa naša domovina« in »Naprej« nista himni, marveč korčarčici, a prvi del srbske himne ne ustreja nekaterim krogom v Sloveniji in Hrvaški, se je sklenilo, da se čim najprej razpiše natečaj za novo himno.

— **Odpor za osuševanje barja** — brez denarja! Poročajo nam: Poglabljanje ljubljenskih struge in kar je z njim v zvezi, je prišlo na — mrtvo točko! To se pravi nadaljevanje del v tej strugi je odslej popolnoma onemogočeno, ker so za ta namen pošli — vsi fondi! To je uradno priznano dejstvo. Ta akcija bo zdaj počivala toliko časa, dokler: država, mestna občina ljubljanska in interesi ne poskrbe vsak za svoj milijonski prispevek svedu, s katerim bi se pokrivali nadaljni stroški zanjo. In tako bomo še naprej gledali v naši »prestoletci« na sredini razdrapano strugo, na kateri se bo cedila umazana in smrdelca mlakuža, a med lično zeraženimi betonastimi obrežnimi zidovi, ki bi delali čast vsakemu velikemu mestu. — **Kako lahko bi se bila**

že vsa ta regulacija in osuševalna dela med vojno ceno dovršila, da nista dr. Šusteršič in klerikalni deželni odbor z neenergičnim odborom za osuševanje pometala kakor s kunjjo, mestni občini pa delala škodo kjer sta le mogla! Mesto tisočakov bo struga požrla zdaj milijone, za katere pa živ krst me ve, kje se bodo vzeli!

Čemu nemški napisi? Po vseh naših večjih kolodvorih še danes živijo na brzovlakih razobešene tabele z napisi: »von Beograd, Zagreb, Maribor nach Wien« in istotako v nasprotni smeri. Napisi so iz novejšega časa, torej ne prihaja izpoved niti najmanj izgovor na nabavne težkoče za pravilne napise. Ker ti napisi povzročajo na posamičnih postajah konflikte, bi bilo že v interesu prometne službe nujno želeži, da se taki napisi nadomestijo s pravilnimi. Da ne bo razburjalo tudi sosedov onkraj meje, bi zadostovalo, ako se izpustijo besede »von« in »nach« ter napiše n. pr. samo Beograd-Wien.

— **Altera dr. Oblak — Natlačen.** Poročajo nam: Klerikalno sovraštvo in nelojalnost kandelaberskega govornika se je pokazalo v poročanju o razpravi, katero je imel g. dr. Oblak, ki ga klerikalci sovražijo radi njegovega nastopa v znanih klerikalnem neljubih zadevah. G. dr. Oblak je kot zastopnik v neki pravdi navajal, da je dr. Natlačen javno pred sodno dvorano nagovarjal svojega klienta, ki je bil enkrat zaslišan kot priča in enkrat kot obdolženec o istem dogodku, kako naj govori pred sodiščem. G. dr. Oblak je razumel svojega klienta tako, kakor da je dr. Natlačen nagovarjal onega kot priča, v resnici pa kot obdolženca. Dr. Oblak se je v najhujšem slučaju pomotil in je sodnik izrecno ugotovil, da je bil v dobri veri; kljub temu ga je obsodil, s čemur pa še ni izrečena zadnja beseda. Zdaj pa na primerja vsak današnje poročilo »Slovenčev« o tej razpravi, ki govori o obrekovanju itd. To je nepošteno in nelojalno. In bo najmanj služilo dr. Natlačen, ki je sam v kazenski preiskavi radi resničnega obrekovanja poštenega slovenskega sodnika radi pregreška po § 104. s. k. z. in se bo moral tudi radi tega poročila zagovarjati na pristojnem mestu. Njegovo in vseh klerikalcev veselje je pač prežgdnjeno. Vsaka nadaljna beseda je odveč.

— **Pomemajte!** Gg. major Martin Colarič je daroval Din 100 za slovenske visokošolske mesto venca na krsto umrlega g. inšpektorja Jermana. Vabimo pokojnikove prijatelje da slede zgledu g. majorja.

— **Automobilna prometna d. d. v Ljubljani** naznanja cenj. občinstvu, da jo morala vedel velikanskega povišanja tovarniških cen pri vseh tehniških potrebščinah zvišati vozne cene na progi Ljubljana-Celje za 50%.

— **Konec predpusta.** Pišejo nam: Ko prirejate razne veselice in zabave, spominjajte se slepcev, in nabirajte zanje prispevke. Društva vseh strank, priredite vsaj eno zabavo v prid »Podpornemu društvu slepcev v Ljubljani«, Wolfova ulica 12, kjer se sprejemajo milodari.

— **Poškodbe na mestnih šolskih poslopjih in na višji realki**, za katere potrebna popravila mora skrbeti mestna občina, zahtevajo nič več nič manj nego milijon kron. Te poškodbe so nastale v času, ko je bilo med vojno v njih nastanjeno vojaštvo.

— **Cesta do Kolinske tovarne do pokopališča** je kakor kakšna vaška cesta. Mestni upravi bi zato svetovali, da jo da spomlad, ko izgine z nje sneg in led, po mestnih inženirjih in delavcih, ki jih ima dovolj na razpolago — regulirati. Pred vsem je cesta preozka, nič napeta, malokdaj nasuta, nima ugodnih kanalov, na obeh straneh manjka urejenih hodnikov za pešce, ob dežju je polna blata, ob suhem poletju pa polna prahu.

— **Lepa starost.** Pretekli teden je umrl v Hotovli pri Poljanah Franc Primožič, stari Anar, star 98 let. Bil je najstarejši človek ne le v poljanski občini, marveč menda v celi Poljanski dolini. Bil je do lanskega leta še popolnoma šil in čvrst. Pletel je rete, čepulje je imel na levi roki prste pohabljeni. Godilo se mu ni nikdar posebno dobro, a delal je do zadnjega leta brez ocal in pri popolni duševni svežosti.

— **Smrtna nesreča.** V Brložniku, obč. Trata v Poljanski dolini je v torek, 21. t. m. prišel posestnik Franc Dolenc tako blizu ojesa pri mlaticih, ko so mlatici, da ga je s tako močjo udarilo, da mu zlomilo vrat, da je obležal na mestu mrtve. Mož je bil star okrog 60 let.

— **Dvojen roparski umor.** V nedeljo, 19. t. m. se je izvršil v Otaležu, blizu državne meje na oni strani, obč. Cerklje, med 10. in 11. dopoldne strašen roparski umor na posestnici Marijani Gostiša in nje 80letnem tastu. Roparji so hišo no strašnem činu izronili in pohabili: o njih še nimamo nobenega sledu. Posledice strastnega in brezmejnega tihočastva v zvezi z delamrnostjo.

— **O roparskem umoru v Mariboru.** Polagoma se razkrivajo skrivnosti roparskega umora postrežnikinje fin. svetnika dr. Brenceta. Govorice, da je prišel morilec s namenom v stanovanje, ko je starka pospravljala sobo, da oropa in umori njo ra-

di amerikan. dolarjev, ostanje najbrž neosnovane. Umorena je imela res sestro, ki se je vrnila iz Amerike, da bi pa postrežkinja nosila dolarje seboj, ko gre opravljati svoje delo, je neverjetno, tudi če jih je sploh imela, kar pa ni dokazano. Nasprotno pa kažejo vsi znaki, da je bil obisk namenjen imovini dr. Brenceta in da storičica prvotno niti nista mislila spraviti stanko ob življenje, ampak sta jo hotela samo omamiti (z udarcem proti čelu) ter ji zabraniti klice na pomoč — na kar kaže robec, zavezan okoli ust in rjuha, v katero je bila zavita glava. Starka je imela obe roki prosti, sicer nobenih težkih poškodb in se je od strahu onesvestila ter se v tem stanju zadušila. Tako sta storičica nehoti povzročila smrt, oziroma v tem slučaju umor. Pravimo storičica. Iz sledov v umivalniku, kjer so našli ženske lin kratke lase in ker bi ena sama oseba pri belem dnevu iz drugega nadstropa ne nesla toliko ogromnega blaga, se sklepa da sta bili udeleženi dve osebi: ženska in moški. In sicer je morala biti ženska, ki je poznala dobro vse razmere v tem stanovanju in sploh v hiši in ki je vodila celo akcijo. Da je bila to ženska, kaže tudi dejstvo, da je odnesla seboj skarje in malo ogledalo in je dobro vedela, kje se nahaja boljša perila in obleka, ker so shrambe za slabše perilo ostale nedotaknjene. Neki šolar iz te hiše je videl okrog polдне od tam prihajati moškega, slabo obledenega, z volaško čepico na glavi, v eni roki velik zavoj, v drugi košaro, ki je bila v uporabi dr. Brencetovega sina. Storičica je bil toliko previden, da je iz oblek izrgal znamke krojača imenom Jakob Sommer, Neue Wiener Mode. Te iztrgane znamke so se našle na tleh v stanovanju in po stopnicah. Stanovalci spodaj so slišali nek ropot okrog 10. Oropano je več perila, 3 obleke, 3 hlače in 2 para čevljev, med njimi 1 par goskih. Dejanja osumljena je med drugim tudi neka ženska, ki je bila svoj čas v službi v tem stanovanju in ki je tokrat ni bila na dobrem glasu. Policija seveda pridno zasleduje dalje.

— **Peteroperesna detelja razgrajev aretiranja.** Včeraj po noči je bilo radi kaljenja nočnega miru aretiranih pet mladih ponočnjakov, ki so pred gostilno »Fröhliche« na Trnovskem pristanu razgrajali in kričali na vse grlo. Na policiji so se vedli zelo arogantno in eden med njimi je izjavil: »Prmejduš! Če prav plačam 100 ali 200 dinarjev — men je use enle Razgrajati se iz maščevanja celo odnesli višjemu stražniku, ko jih je zaslišaval, zavojček tobaka. Posledice bodo občutljive.

— **Lisica.** Ani Jerina je utekla, živa lisica in se zatekla na dvorišče neke hiše na Reeljevi cesti. Vjel jo je pis. sluga Ivan T. in jo je takoj zana meš odrl. Ko je Jerinova izvedela o žalostrni usodi svoje ljubljene lisice, je pohitela k T., da bi dobila vsaj dragoceni kožušček nazaj. Toda T. se je branil izročiti »kožušček«, nakar ga je Jerinova naznanila.

— **Nepriporočljiva obiskovalka.** Franciška Mraz je obiskala posestnika Martina Bova v Sv. Petru pod Sv. Gori in tudi pri njem prenočevala. V zahvalo za obisk pa mu je odnesla raznega perila v vrednosti 10.000 K. Z ukradenimi predmeti pa je neznano kam izginila.

— **Za gladojoče dilake na Čekem** so darovali: dr. Oblak 400 K, dr. Klepec 400 K, dr. Grablovic 400 K, dr. Fetič 400 K, dr. Triller 800 K, dr. Josip Sajovic ml. 400 K, dr. Kuhar 400 K, dr. Hacin 400 K, dr. Azman 1000 K, dr. Švigelj 400 K, dr. Ravnhar 400 K, prof. dr. Pretnar 400 K, prof. dr. Pestotnik 400 K, prof. dr. Ivan Lah 400 K, ravnatelj Jug 200 K, prof. dr. Rudolf Mole 200 K, prof. dr. Škrli 200 K, prof. gdč. Vidmar 200 K, prof. gdč. Kokalj 200 K, gdč. Kuntih 200 in prof. Petermel 200 kron, skupaj torej 8000 kron. Vivant sequentes!

— **Požar v opernem gledališču.** Danes dopoldne ob pol 12. uri je začelo v opernem gledališču pod odrom goriti. Unelo se je platena dekoracija ter gorele plamenoma. Pa je ogenj uničil okoli 600 m² poslikanega platna. Ker je imela pravkar na odru opernega gledališča drama skušnjo za »Zlatnega mešanec«, se domneva, da je kdo izmed sodelovalcev pri tej drami pušil cigareto ter vrgele ogorek skozi odprtine v oderskih tleh v skladišče za dekoracije. Ogenj so hitro pogasili.

Borze.

— **Zagreb, 24. februarja.** (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 60.—, 64,75, Pariz 29,80.—, London —, 1445.—, Berlin 150.—, 152.—, Dunaj 5,275, 5,30, Praga 550.—, 562.—, Italija 16,70, 16,75, dolar 322.—, 323.—, ček. Valute: dolar 316.—, 324.—.

— **Dunaj, 23. februarja.** (Izv.) Devize: Zagreb 1918.—, 1922.—, Beograd 7670.—, 7690.—, Praga 10,272.—, 10,278.—, Berlin 2897.—, 2903.—, Curih 120,975.—, 121,025.—.

— **Dunaj, 23. februarja.** (Izv.) Valuta: dolar 6098.—, 6102.—, dinaril 7583.—, 7605.—, ček. K 10,272.—, 10,278.—.

— **Curih, 23. februarja.** Zagreb 1,60, Dunaj 0,109, Budapešta 0,749, Berlin 2,371, Praga 9,649, Milan 25,826, Pariz 46,826, London 22,561, New York 1051.—.

— **T. st. 23. febr.** Zagreb 6,25, Berlin 9,50, Praga 35.—, Pariz 181.—, London 87,90, New York 19,90, Curih 392.—.

— **Praga, 23. febr.** Zagreb 17,75, Dunaj 0,93, Budimpešta 8,25, Berlin 27,625, London 262.—, New York 60.—, Curih 1210.—.

— **Berlin, 23. febr.** Zagreb 67.—, Dunaj 4,45, Praga 380.—, London 946.—, New York 215.—, Curih 4220.—.

Najnovejša poročila.

SESTANEK MALE ANTANTE V BEOGRADU.

— **Beograd, 24. febr.** (Izv.) Datum sestanka male antante v Beogradu še ni dobečen. Gotovo je, da se sestanka udeležijo češkoslovaški ministrski predsednik dr. Benš. Rumunsko zastopa zunanji minister Duca. Ministrski pred-

sednik Bratianu je namreč zadržan radi bodočih volitev v parlament. Na predlog dr. Ničinca se ima vršiti konferenca male antante v dneh od 1. marca do 6. marca.

VPRASANJE URADNIŠKIH DRAGINJSKIH DOKLAD.

— **Beograd, 24. februarja.** (Izv.) Demokratski poslanski klub je imel včeraj daljšo sejo. V razpravi je bilo edino vprašanje izplačila uradniških draginjskih doklad. Seji je prisostvoval tudi hrvatski pokrajinski namestnik g. Demetrovič. Demokratski klub je po pojasnitvi Demetroviča, ki je predlagal, da se takoj prične z izplačevanjem draginjskih doklad, glasoval za njegov predlog. Finančni minister dr. Kosta Kumanudi je z ozirom na to gla-

sovanje štiliziral vsebino člena, ki naj bi se vstavil v zakon o dvanaestih in glasom katerega se imajo izplačati draginjske doklade uradnikom 1. aprila. Pokrajinski namestnik Demetrovič s štilizirajo finančnega ministra ni bil zadovoljen, ker ni jasno izraženo, za katere mesece se draginjske doklade izplačajo. Na današnji seji demokratskega kluba bo pokrajinski namestnik Demetrovič zahteval pojasnila, oz. popravo tega dostavka.

RUŠILCI VALUTE.

— **Beograd, 24. febr.** (Izv.) Finančno ministrstvo je snoči izdalo obširnejše poročilo, zakaj je francoski frank na beogradski borzi tako poskočil, tekem enega dneva kar za 50 točk. Po svojem organu je finančno ministrstvo dognalo, da je bila dne 21. t. m. na borzi zaključena prodaja 13.300 francoskih frankov. Kurz franka pa se je naslednji dan dvignil od 675 na 725. Po poizvedbah so ugotovili, da je beogradska filijalka zagrebška Komercialne banke omejenega dne na borzi sklenila dva zaključka za kupčijo francoskih fran-

kov, enega za 10.000 od Srbske gradjevinjske banke in drugega za 3300 od Srbske zemaljske banke. Na podlagi ugotovljenih poizvedb je bila Gradjevinjska banka kaznovana na 200.000 dinarjev globe ter ji je bila odvzeta pravica kupčevanja z devizami in valutami. Odgovorni faktorji banke pa pridejo pred sodišče na podlagi zakona o poblajanju draginje. V finančnih krogih in med beogradskimi trgovci je vzbudila ta kazen veliko senzacijo. Uduženje bank je takoj protestiralo. Uduženje upa, da se stvar še enkrat preišče.

NAŠ VATIKANSKI POSLANIK.

— **Beograd, 24. febr.** (Izv.) Naše poslaniki v Vatikanu Bakotiču so bila odposlana akreditivna pisma, da jih predloži novoizvoljenemu papežu Piju XI.

BOLGARSKA IN ALBANSKA VLADA.

— **Beograd, 24. febr.** (Izv.) Iz Sofije javljajo, da je albanska vlada predložila bolgarskemu zunanjemu ministru prošnjo, da Bolgarska prizna tiransko vladu v Albaniji. Kakor se je izjavil ministrski predsednik Stambolijski, ni zadržka, da ne bi Bolgarska priznala albanske vlade, ker so jo že ostale države priznale.

ITALIJANSKA KABINETNA KRIZA.

— **Rim, 24. februarja.** (Izv.) Kralj je včeraj poveril sestavo italijanske vlade Giolittijevemu prijatelju posl. De Facti. Sedaj prihaja kombinacija, da stopita v vlado senator Tittoni in Orlando.

SPORAZUM MED FRANCIJO IN ANGLIJO.

— **Pariz, 24. svečana.** (Izvirno.) Včerajšnji »Petit Parisien« piše glede sporazuma med Francijo in Anglijo v zadevi programa genovske konference sledeče: **Konferenca se za nekaj tednov preloži.** Prisotnost ruske delegacije še ne nomenia oficijelnega priznanja sovjetske vlade. Čeprav se sovjetska vlada ne prizna, se uvedejo potrebni koraki za izvršitev gospodarske pogodbe z Rusijo.

— **Pariz, 24. svečana.** (Izvirno.) Polnecare in Lloyd George odpotujeta, da se v soboto sestane v nekem mestu Francije. Kraj sestanka ni zna, ker Lloyd George noče priti v stike z novinarji.

IZ GLADUJOČE RUSIJE.

— **Moskva, 24. svečana.** (Izvirn.) Komisija za omejitve lakote je sklenila zaplenitev vseh cerkvenih dragocenosti in zlatih posod, da iz izkupička nabavi hrano gladojočim. Po vsej Rusiji se osnujejo posebne cenilne komisije, ki bodo izvedle inventuro cerkvenih dragocenosti.

NEMŠKI INDUSTRIJI V RUSIJI.

— **Berlin, 24. februarja.** (Izv.) Poselna delegacija, obstoječa iz zastopnikov trgovine in industrije je včeraj odpotovala v Rusijo, da na licu mesta prouči gospodarske razmere države sovjetske vlade. Državni tajnik na raz. Avgust Müller tudi odpotuje v Moskvo.

FRANCOSKA DELEGACIJA V MOSKVI.

— **Moskva, 23. februarja.** (Izv.) Zastopniki francoskega kapitala so dospeli v Moskvo, da z ljudskimi komisarjem za finance razpravljajo različna vprašanja bančne in trgovske politike.

AVSTRIJSKI DELEGATJE ZA GENOVSKO KONFERENCO.

— **Dunaj, 24. februarja.** (Izv.) Za glavna delegata na genovski konferenci so določeni zvezni kancler dr. Schober in dva resortna ministra. Delegaciji bo pridruženih več strokovnjakov iz posamičnih ministrstev.

ZADNJI HABSBURŽAN ZAPUSTIL ŠVIČO.

— **Bern, 24. februarja.** (Izv.) Zadnji Habsburžan je včeraj zapustil Švic. Karlov sin Robert je v spremstvu nadvojvodinje Marije Terezije odpotoval na Madeiro k roditeljem.

RUDARSKA KRIZA V MORAVSKI OSTROVI.

— **Moravska Ostrova, 24. febr.** (Izv.) Mezdna pogajanja med zastopniki rudarjev in lastniki rudnikov so ostala brezuspešna. Med rudarji se pojavljajo dve struji: socialno demokracijska, ki stremi rešiti konflikt mirnim potom in komunistična, zagovarjajoča načelo terorizma. Socialni demokrati svare delavstvo pred izredni.

SENZACIONALNA ARETACIJA MONAKOVSKEGA ODVETNIKA.

— **Monakovo, 24. februarja.** (Izv.) Veliko senzacijo vzbujala aretacija tuk. odvetnika dr. Müllerja. Na podlagi brozavke, ki jo je bil odposlal pobegli morilec Erzbergerja Dillensen, je ta odvetnik zelo kompromitiran pri umoru poslanca Erzbergerja.

ARETACIJA FRANCOSKEGA BANKIRJA.

— **Pariz, 24. februarja.** (Izv.) Glavni ravnatelj bankrotne Banc de Chine Bennette je bil včeraj aretiran in odveden v zapore na predlog sodišča, ki je dognalo njegove goljufive bančne transakcije.

Sokolstvo.

— **Prosvetni odsek »Sokola« v Rajhenburgu** uprizori v soboto 25. febr. ob 8. uri zvečer in v nedeljo 26. febr. 1922 ob 4. uri popoldne pri Kosarju v Rajhenburgu gledališko predstavo: »Išče se odgovorilje igra v dveh dejanjih in »Mute« burka v enem dejanju.

— **Najstarejši bratje na našem zletu.** Našega zleta se udeležijo 4 bratje, ki so že 60 let člani Sokolskega društva Ljubljana (Narodni dom). Ti bratje Sokolji 60letniki so: Fran Drenik, Peter Grasselli, Alojzij Kalželj in Rajko Ravnhar, vsi v Ljubljani. Poleg teh 4 bratov se udeležijo zleta tudi bratje Sokolji 50letniki, ki jih živi 13 v Ljubljani, 1 v Trebnjem. Med njimi minister Ivan Hribar in dr. Tavčar. Zletimo, od vsega srca, da se na zletu vidimo vsi zdravi in veseli. Vsi tisoči mlajših bratov bodo to staro sokolsko gardo s navdušenjem pozdravljali.

— **Darila za Sok. dom na Jesenicah** od 3. I. do 19. II. 1922. J. Kalniš D 200, M. Avbel D 50, A. Pire D 50, Spl. gosp. zadr. D 1250, R. Okorn D 13, Ozvald Igra D 10, Prostane koncerta D 100, Stravs Idrifa D 250, R. Ferjan D 100, Nelmonovani D 100, N. Lazič D 100, Rihar Ozvald D 20, Košenila D 100, Rišo Pristave D 100, Pero Smiljanec D 20, A. Murnik D 10, Barbiš Radome D 20, A. Pogačnik D 100, Stier Oskar D 27, Ig. Paar D 250, Trošt Ozvald D 20, Zore Ozvald D 20, Schifrer D 350, Zemljih Frie D 250, Pavlič Azman D 99,50, Obtrtniki pri Humru D 48, in D 15, N. imenovani D 25, M. Taucar D 5, Pibeg D 1, Kobentar J. in P. D 30, Avbelj Kette D 25, Svaba Božica D 80, Plesna šola D 288, Klub Soča D 150, Fran Jakl D 30, Skupaj 2722,50 D.

Narodna obrana.

— **»Družbi sv. Cirila in Metoda«** v Ljubljani je daroval g. Franjo Kršper, notar v Črnomlju mesto venca na krato draga prijatelja pok. g. okr. sodnika Stankota Jenčiča iz Ljubljane Din. 50.—.

— **G. Fr. Pirnat, viš. živinodravnik** v Mariboru pa je nakazal C. M. D. Din. 10.— mesto venca na grob pok. tovariša g. Jos. Kodreča v Zalcu. Obema darovalcema iskrena hvala!

Za slepec in mestno uboge je daroval gospod Ignacij Zargl. trževce v Ljubljani mesto venca na krsto prijatelja gospoda Jermana K 200.— za uboge in K 200.— za slepce. Hvala!

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Turistika in sport.

— Ponovno opozarjamo na smučsko skakalno tekmo, ki se vrši v petek 24. t. m. v Bohinju. Udeležniki morajo oditi z jutranjim vlakom, ker je začetek tekme ob pol 12. dop. Prijavljeni so tekmovalci iz Zagreba in Beograda, upamo, da tudi naši smučarji ne bodo zao-stajali.

— Smučarska tekma za prvenstvo Jugoslavije v Planici (pri Kranjski gori) dne 26. t. m. — Na tekmo se je prijavilo že mnogo tekmovalcev tudi iz Srbije in Hrvaške. Tudi med občinstvom vlada veliko zanimanje. Kakor čujemo se udeležiti te zimskega sporta prireditve tudi zastopniki vojaških in civilnih oblasti iz Ljubljane, Zagreba in Beograda. — Inšpektorat dr. železnice preloži je za ta dan odhod večernega vlaka iz Planice za poldrugo uro t. s. na sedemnajsto uro.

— Smučarska tekma v Planici (pri Ratečah) dne 26. t. m. — Občinstvo, ki namerava prisostvovati tej veleznanimi tekmi, opozarjamo, da so vse sobe in postelje v Ratečah rezervirane edino le za smučarje-tekmovalce in odbor tekme. Izletniki in gledalci naj prenoče zato v Kranjski gori in pridejo drugi dan do 11. peš (ali s samim ali vlakom do postaje »Planica«) na cilj (označen z zastavami), ki je oddaljen le 20 min. nad železniško postajo »Planica«. Do cilja bo uglajen, dobrozgažen pot. poleg se bo kuril ogenj za ogrevanje, točil čaj, tudi jestvine bodo na razpolago. Obed po tekmi v Ratečah ali Kranjski gori. — Razdelitev daril in vencev med zmagovalce, objava rezultatov v Ratečah ob 3.30. Skupni odhod na vlak se bo razglasil po gostilnah. Vozne železniške legitimacije za brezplačni povratek se bodo izdajale v Kranjski gori (Hotel Slavci) in v Ratečah (gost. Žerjav). Pri odhodu kupljeni celi voznik listek le shraniti dobro.

— Smučarska tekma za prvenstvo »Jugoslavije« 1922 v Planici se bo vršila v nedeljo dne 26. t. m. In obeta postati nalimenitnejša prireditel letošnje zimskega sporta sezone. Priprave so v teku in bo v vsakem oziru tako za tekmovalce kot opazovalce dobro preskrbljeno. Ker se tek-

mo udeležijo tudi naši bratje Hrvatje in Srbi, vabimo že danes vse tovariše in tovarišice na smučkah, da se te znamenite tekme polnoštevilno udeležijo kot tekmovalci. Ta dan naj se pokaže polna čvrsta naša smučarska vrsta starih in mlajših, sportna disciplina naše smučarske tovarišije in jakost organizacije propagatorjev najlepšega zimskega sporta. Brez dvoma bo ta tekma pokazala kakor že zadnja bohinjska — lep letošnji napredek tako po številu kot po izvežbanosti in izboljšanju tehniki ter izkazala lepo srednjo mero naše smučarske pripravljenosti.

— Darila za zimsko-sportne tekme: Za skakalno tekmo na smučih je razpisano kot prvo darilo velika srebrna vaza, drugo in tretje so srebrne košarice. Za veliko smučsko tekmo v Planici je razpisano za prvega srebrni pokal, za drugega cigaretna doza, ostala dva v vsaki skupini pa prejmeta srebrne košarice.

— V. Smučarski izlet tečaja se vrši v nedeljo dne 26. t. m. v Planico. Odhod v soboto zvečer do Kranjske gore, tekmovalci do Rateč. Pridite vsi. Smučarji napolje!

— Smučarska tekma za prvenstvo Jugoslavije v Planici pri Ratečah (po- leg Kranjske gore) se bo vršila v ne- deljo dne 26. t. m. ob vsakem vremenu. Upamo, da se vreme izboljša, kar se barometer lepo dviga (od 23 na 24 za 7 stop. C.) sleer pa opozarjamo občinstvo, da ni soditi vremena v visokih Ratečah in Planici po vremenu v Ljubljani. — Občinstvo, opazovalce, izlet- niki vabimo, da se odpravijo iz Ljubljane s sobotnim večernim vlakom v Kranjsko goro, kjer prenoče. Nakazilo za stanovanja bo oddajalo »Letoviško društvo«, Kranjska gora v hotelu »Slav- vec«. Pripravljenih je nad 50 sob po hotelih in gostilnah. Lahko pa se ude- ležijo izletniki te zimskega sporta pri- reditve tudi, ako se pripeljejo z jutranjim gorenjskim vlakom iz Ljubljane in iz- stopijo na postaji »Planica« (prijednja postaja nad Kranjsko goro), odhod je le 20 minut peš na cilj (markirano, vodniki). — Za smučarje, odbor tekme

in reditelje, fotografe, kinooperaterje i. dr. preskrbljena so prenočišča v Ra- tečah. Pričetek tekme kolj po dohodu dopoldanskega gorenj. vlaka na žel. postajo Planica.

Društvene vesti.

— Podružnica Kola jugoslovenskih sester v Novem mestu priredi na pust- no nedeljo, dne 26. febr. t. l. v Narod- nem domu veliko ljudsko veselico z za- nimivim sporedom. K obilni udeležbi vabi odbor. Začetek ob 18. uri. (Kola ne računamo nobenih pristojbin. Ker pa je prireditelj proti vstopnini, je tre- ba od vesti plačati 50 par državnega davka, kateri znesek nam naj podru- žnica pošlje.)

— Kolo jugoslovenskih sester pro- si vse članice, da nabirajo med svojimi znanci srebrni (stanoli) papir in ga po- šiljajo v pisarno Kola, da ga vporabi v svoje dobrodelne namene.

— Zveza kulturnih društev ima za včlanjena društva na razpolago sledečo igre v prepisu: 1.) Pogumni Tonček, pravljica v 5 dej. (J. Spicar). 2.) Pa- tritoti, komedija v 3 dej. (J. Spicar). 3.) K luči, simbolična igra v 4 slikah (J. Spicar). 4.) Na poljani, romantični igrokaz v 3 dej. (J. Spicar). 5.) Težke ribe, veseloigra v 3 dej. (M. Baluczi, posl. Jos. Debevec). Razen tega tudi Cankarjevo dramo »Hlapci« v 4 izvo- dih. Druge igre se prepisujejo in bomo kmalu mogli z njimi postreči. Za izpo- sojeno igro se plača odškodnina K 50.— Društvo naj igro prej ko mogoče prepi- še in jo potem zopet vrne ZKD, da jo lahko posodimo naprej. Seveda je dru- štvo tudi odgovorno zato, da se igra ne zgubi.

— Čevljarška zadruga za Ljubljano in okolico, naznanja, da se vrši v nedeljo, 5. marca preizkušnja za pomo- galca. Prijave se prejemajo do 2. mar- ca pri Karlu Kordeliću, Rimska cesta št. 5. Na poznejše objave se ne bo ozi- ralo.

— Krojaška zadruga v Ljubljani naznanja, da se bodo vršile pomožniške preizkušnje za modistišnje dne 7. marca t. l. Prošnje za prepastitev k preizkuš-

njam je vložiti najkasneje do 1. marca t. l. pri načelniku zadruge g. Iv. Ker- sniču, Rasljeva c. št. 1. 2. nadstropja.

Darila.

Uprava naše lista je prejela za: Jugoslovensko Matice. G. Fran Se- ničar, post. nač. Meža ob Dravi pošil- ja v smislu sklepa odbora sedaj likvi- diranega okrožnega »Narod. odbojce« D 60.78.

Gospodstviški Zvon. D 60.78. Ciril Metodovo družbo D 60.79. Isti in iz istega razloga kekor Jug. Mat. Ob priliki odhoda ozir. slovesa vsem priljubljenega gosp. sodnika dr. Viktor Krbeta v Brezicah je nabral ožji krog prijateljev in tovarišev D 141.50. Skup- no Din. 202.29.

Društvo »Sloga« v Ljubljani Dru- štvo Jugoslovenskih akademikov v Ma- riboru D 25.—

Slepe v zavodu. G. Ivan Kraker star D 25.— in rodbina Tome v Ljub- ljani D 12.50 mesto evetk na krsto pre- minule ge. dr. Šmajdekove. Skupno D 37.50.

»Slepe« (društvo slepih). G. Ivan Kraker star. D 25.— in rodbina Tome v Ljubljani D 12.50 mesto evetk na krsto preminule ge. dr. Šmajdekove. Skupno D 37.50.

Bednega uradnika — druž. očeta. Trije neimovanjani darujejo po D 25.—, 100.— in 10.— ter zapustiljence upr. Slov. Naroda D 10.—, skupno D 145.—

Vesokolski zlet v Ljubljani. Gosp. Ivan Medved daruje po prof. I. R. D 25.—

Raznoferosti.

• Gole noge baletze Pavlovne. Ruska baletze Pavlova je slavna ne le kot ve- lika umetnica, nego tudi kot bliva favorita na carskem dvoru. V mestu Emporiji v Kansasu je priredila slavna Pavlova ples- no predstavo. Publika je bila deloma strašno navdušena, deloma pa strašno ogorčena. Pavlova je namreč plesala go- lih nog. Te njene noge je smatraa polovi- ca občinstva za »wunderfull«, druga po- lovica pa za »most shocking«; in polovici sta se skoraj stegli ter se grdo opsovali.

Zdal se tožita. Ogorčena polovica trdi: »Noge so noge, naj bodo Pavlovne ali ko- garkoli: grde so, nesramne!« — Navduše- na polovica pa trdi: »Noge, ki znajo tako krasno plesati, niso nemoralne, čeprav so bile gole! V plesni umetnosti je noga sim- bol lepote.« Pravda bo zanimiva, a Pavlova ima dobro reklamo in polne hiše.

• Smrt kralja jeklarskega trusta. V Newyorku je umrl kralj jeklarskega trusta Josip Schwarz v 87 letu starosti.

• Smrt najpopularnejšega človeka v Parizu. Kakor poročajo iz Pariza, je umrl tam najpopularnejši človek, restavratel Duval, ki je bil znan po svoji eleganci in posebnih formi svojih klobukov. Umrl je na vnetju slepila. Pred enim letom je po svoji lastni izjavi dosegel cilj svojega življenja: prišel je v parlament, toda ne kot poslanec, ampak kot restavratel.

Poizvedbe.

— Izgubila se je dne 23. t. m. zve- čer boja iz dveh kun z rjavo svileni podlogo od opernega gledališča po Ale- ksandrovi in Selenburgovi ulici do Zvezde. Najditelj je naprošen, da jo izroči v upravi »Slov. Naroda«.

— Izgubila se je zlata damska ura. Najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi Slov. Naroda.

— Lovska ptica ptičarka, resnate dlake, sive barve s temnorjavimi lisa- mi po životu, rjava v glavo, se je pred 8 dnovi izgubila. Ime ji je »Rikac«. Kdor jo je prijel, naj javi na Franc Peterca Ljubljana, Dunajska cesta 41. Nagra- da K 400.

— Zatekla se je mlada ptica vol- čje pasme. Poizve se: Hotel Slon resta- vracija.

Kaj je Elsafield — to se zna!
Lekarnar Feller — Slubica.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Ivan Podržaj.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Dejniška glavica:
K 20.000.000.—

Rezervni zaklad:
K 6.500.000.—

PODRUŽNICE:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica štev. 1.

Izvršuje vse bančne posle naitočneje in najkulantneje.

TELEFONI št. 146, 458.

Brzloavke: ESKOMPTNA.

ADRIA TEA
najbolji!
F. SIBENIK - LJUBLJANA

Dekle

Slovenka, stara 15 do 17 let, iz poštene boljše družine, izobražena, se išče za takojšnji nastop k otrokom 2 in 5 let starima v zasedenem ozemlju. Ponudbe pod »Vzgojiteljica 1315« na upravo Slov. Naroda. 1315

KORRESPONDENT(INJA)

se išče za slovensko-nemško in po možnosti francosko korespondenco in za druga pisarniška dela. Ponudbe s »tiko, prepisi spočevni in curriculum vitae na naslov an. ekspedije Drago Beseljak in drug, Ljubljana pod »Strasbourg«. 1314

2 lokomotivi

po 35 HP za ozkotirno železnico, popolnoma novi, se ceno pro- dasta. Naslov pod »Lokomotivi 1307« na upravo Slov. Nar. 1307

Originalni belgijski teški zdrebelci za odgoj

1206

prispjeti će ovih dana i stajati na prodaju kod

E. Vajda, Čakovec, Medjimurje, Jugoslavija.

Brzjavni naslov: Vajda, Čakovec.

Interurb. telefon: št. 59.

POZOR! POZOR! Ne zamudite prilike

ter si nabavite obutev, katero Vam nudi v veliki izbiri po še starih ugodnih nizkih cenah, dokler zaloga ne poide,

tvrdka

Ant. Krisper,

Ljubljana, Mesni trg 26.

Istotam se sprejme

šteparica

zgornjih delov.

Več mizarjev

sprejme tvrdka Matija Perko. Šiška-Ljubljana. 1269

Trgovski učenec

ali učenka poštenih staršev, priden in povsem zane živ. s primerno folško izobrazbo, najraje z dežele, se sprejme v delikatesno in specializirano trgovino v Ljubljani. Hrano in stanovanje pri star- ših. Naslov pove uprava Sl. Nar. 123.

Vrtnarski pomočnik

izvežban v vseh panogah vrtnarstva, z izvrstnimi izpričevanji, išče stalnega mesta. Ponudbe pod »Čehoslovak 1301« na upravo Slov. Naroda. 1301

Iščem

kapitalne udeležbe do 500.000 kron v trgovini ali tov. podjetju z event. aktivnim sodelovanjem in kakem prometnem kraju Slovenije. Ponudbe pod »Udeležba 1300« na upravo Slov. Naroda. 1300

Hiša

s trgovskim lokalom, gospodarskim po- slopijem in 3 orali gozda se proda. Povprašati je v pekarni, Karlovska cesti št. 30. 1303

Sobo

veliko, nemeblovano, išče trgovce proti dobremu plačilu za takoj. Ponudbe pod »Nemeblovana soba 1311« na upr. Slov. Naroda. 1311

Za našo tvornico tražimo u karto- nažnoj i knjigovežnoj struci spo- sobnog i samosalnog, neženjenog

radnika

Za stan le srbijeno. Pismene ponude na »Narcissus«, tvornica ušištenog pa- pira, Zagreb, Nova cesta 79. 1314

Klavir

se proda za 4000 K. Naslov pove uprava Sov. Naroda. 1310

Iščem v najem dobro išče pekarijo v Ljubljani ali kakem večjem prometu kraju, oziroma zamenjam za svojo, ki je v majhnem mestu na Gorenjskem. Po- nudbe pod »Pekarija 1309« na upravo Slov. Naroda. 1309

Državni uradnik

s srednješolsko izobrazbo išče za no- poldanske ure zasebno službo. Do- pisi pod »Državni uradnik 1306« na upravo Slov. Naroda. 1306

Vizitke in kuverte priporočata

Narodna tiskarna v Ljubljani.

Sprejme se učenka v papirno trgov. Iv. Bonač. 1249

Vajenec

za trgovino z mešanim bla- gom se takoj sprejme pri Jo- sipu Langeršček v Marenbergu. 1295

Šokomobilo

novi ali malo rabljeni, 35—55 HP, kupi takoj Rogaška elektrarna Rogatec. 129P

Starejšo žensko

sprejemem k otrokom. ELZA SEVER. Ljubljana, Wolfova ulica 12, II. nadstropje. 1253

Tražimo posrednike

za kupovino tesanega lesa uz nagradu od 1000 K po vagonu.

DIMENZIJE:

8/8, 8/10, 10/10 cm dužine 4—6 m,

10/13 cm dužine 5—8 m, 13/18 cm du- žine 7—10 m, 16/18 cm dužine 8—11 m.

Ponudbe slati na Braća Ivkov, Stapar, Bačka. 1283

Primorci, pozor!

Veletrgovina v sredini mesta Ma- ribor, s celim inventarjem, se takoj proda. Pri trgovini se nahajajo ve- lika skladišča, hlev za konje, stanovanje, katero je takoj na razpolago. Lokal je primeren za vsakovrstno obrt in trg- vino ali spedičijo. Odkupna cena 80.000 lir. Rekviziti naj b. trgovinji vposlati ponudbe na naslov Ugodnost 1922, Maribor, glavna pošta, pošto ležeče.

26.

februarja t. l. se vrši javna

prostovoljna dražba

vrt in stavbišča v izmeri 1490 m² zraven kolodvora v Spodnji Šiški in Zakotnirove parne žage. Dražba se vrši v Spod. Šiški v gostilni pri Kolencu Kayškova ul. št. 10, ob 3. ponodnje. Izključna cena je 80.000 K. Najnižnje dr- žbene nogoje se poizve pri g. Mate Hafnerju, notarju v Ljubljani. 128

Kupim stavbno parcelo

ob glavni cesti v Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Obrt 98—1316« na upr. Slov. Naroda. 1316

Kupi se

rabljen, toda dobro ohranjen gonilni jermen, 15 do 16 m dolg ter 35 cm širok, kakor tudi naponski regulator (Regulirwiderstand) za dynamo 35 konj- skih sil, 220 voltov, enakomerni tok. Najraje avtomatične. Ponudbe pod »Jermen 1298« na upravo Slovenskega Naroda. 1298

Zavarovalna družba »Jugo- slavijska« išče pomožnega slugo

v starosti 15 do 17 let. Predstaviti se je v pisarni na Dunajski cesti št. 15 med 10. in 12. uro dopoldne. 1277

Kupim posestvo

v bližini katkega trga ali mesta na Do- lenjskem ali Štajerskem, kjer bi mogel izvrševati kako malo obrt, najbolj e mal mlin. Ponudbe na naslov Karol Fer- ohel, Trst, via Navali 43. 1271

Razpis.

Predsedništvo Narodne Skupščine išče

zborničnega stenografa

za slovensko govore. Prednost imajo prosilci z akademično izobrazbo. Plača po sposobnosti.

Prošnje z dokazili izvršenih študij in sposobnosti naj se pošljejo do 25. marca t. l. stenografskemu birou Narodne skupščine v Beogradu.

Predsedništvo Narodne skupščine, Beograd, dne 16. februarja 1922.

Medić, Rakovc & Zankl

preje A. Zankl sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih brv ter lakov.

Centrala: Ljubljana. D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjavni: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznana najboljša in zanesljiva kakovost: barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Feder- weiss), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarjski klej, ple- skarski, slikarski in mizarjski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERAKL“. Lak za pode. „MERAKL“. linoleum lak za pode. „MERAKL“. Emailni lak. „MERAKL“. Brunoline.

Ceniki se začasno ne razpošiljajo!